

Monumentnummer*: 531115

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 31 augustus 2012
Kadaster deel/nr 82788/38

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Bunnik		Bunnik		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Vossegatsedijk	3			3981 HS	Bunnik		
Vossegatsedijk	5			3981 HS	Bunnik		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Bunnik	C				272		

Omschrijving**

Cluster 40.

Inleiding

CAPONNIÈRE MET POTERNE als kenmerkend frontaal onderdeel van het Fort bij Rijnauwen. Een caponnière is een gemetselde uitbouw aan de wal van een polyonaal verdedigingswerk of een vooruitgeschoven werk voor en ter verdediging door middel van flankerend vuur voor de hoofdwal van een verdedigingswerk. Een poterne is een overdekte of bomvrije gang die een verbinding vormt tussen twee of meer onderdelen van een vesting of fort. Soms was een poterne niet slechts een gang, maar kon een ruim uitgevoerd exemplaar tevens dienst doen voor andere functies, zoals voor tijdelijke logiesruimte of opslag.

Omschrijving

CAPONNIÈRE aan de frontzijde of uiterste oostzijde van het fort, gebouwd omstreeks 1870 en bestaande uit een uit zwaar metselwerk samengesteld, één verdieping tellend bomvrij werk, dat is ingegraven in een vrij in de gracht gelegen, ongeveer gelijkzijdig, driehoekig aardwerk. De caponnière omvat geschutskazematten en herbergt een kruitmagazijn. De POTERNE vormt een bomvrije verbinding tussen de bomvrije kazerne, aan de oostzijde van het fort en de caponnière. De poterne kende een dubbelfunctie en kon in bijzondere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

omstandigheden manschappen herbergen. De getoogde toegang met aan weerszijden dito vensteropeningen, tevens schietgaten, bevinden zich in een gevel aan de keelzijde, die eindigt met (vrijwel) haakse, aflopende keermuren. Boven de poterne bevindt zich een bomvrij magazijn.

Waardering

De CAPONNIÈRE MET POTERNE is van algemeen belang vanwege:

- * Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar versterkt en verbeterd.
- * Krijgshistorische waarden als onderdeel van een aaneengesloten militaire verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Deze bestond hoofdzakelijk uit een samenhangend systeem van inundatievelden en bijbehorende inundatiemiddelen en van schootsvelden. Dit systeem werd aangevuld met diverse, uit verschillende perioden daterende typen gebouwde of aangelegde (verdedigings)werken die dienden tot of bijdroegen aan afsluiting van niet te inunderen terreinen of andere accessen.
- * Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is - op het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw) - en op de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft een zeldzame, gemetselde caponnière met poterne, daterend van rond 1870.

- * Ensemblewaarde en situationele waarden, als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en als kenmerkend frontaal onderdeel.
- * Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het duidelijk herkenbaar deel uitmaakt van een in één concept gerealiseerd fort.
- * Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat het zich als gebouwd element nog goed in het veld en als fortonderdeel laat herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument